
Kastracijom do smanjenja napuštanja pasa i mačaka
Programi kontrole razmnožavanja i prijedlozi ušteda za lokalne zajednice
PRIJATELJI ŽIVOTINJA
MREŽA ZA ZAŠTITU ŽIVOTINJA
Working with
DogsTrust Worldwide
UDRUGA GRADOVA
HRVATSKA ZAJEDNICA OPĆINA
hrvatskazajednicažupanija

Kastracijom do smanjenja napuštanja pasa i mačaka

Programi kontrole razmnožavanja i prijedlozi ušteda za lokalne zajednice

Nakladnik:
Dvostruka Duga d.o.o., p.p. 184, 40 001 Čakovec, www.dvostrukaduga.hr

Sunakladnik:
udruga Prijatelji životinja, Jurišićeva 25, 10 000 Zagreb, www.prijatelji-zivotinja.hr

Autori:
udruga Prijatelji životinja

Urednici:
Luka Oman, predsjednik udruge Prijatelji životinja
Snježana Klopotan Kačavenda, koordinatorica projekata

Stručna savjetnica:
dr. med. vet. Svjetlana Prodanović

Prikupljanje materijala:
Koraljka Petrinović

Lektura:
Snježana Klopotan Kačavenda

Dizajn:
Katja Matovina

Tisak:
Kerschoffset Zagreb d.o.o., Zagreb

Potporu dali:
Dogs Trust i Udruga gradova u RH

Podržali:
Hrvatska zajednica općina i Hrvatska zajednica županija

Naklada: 2000

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001121158.
ISBN 978-953-287-187-6

Siječanj 2022.

Sadržaj

Uvod	**04**
Što je kastracija?	**05**
Zašto je kastracija važna?	**06**
Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca – zakonske obaveze skrbnika	**09**
Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca – zakonske obaveze JLS-ova	**10**
Kastracija + kontrola mikročipiranja pasa = najbolji rezultati	**14**
Program kastracije slobodnoživućih mačaka kroz projekt „Uhvati-Kastriraj-Vrati”	**16**
(Su)financiranje kastracije	**18**
Primjeri gradova koji (su)financiraju kastracije	**18**
Suradnja s udrugama za zaštitu životinja na financiranju kastracije	**20**
Edukacija o važnosti kastracije	**22**
Kako kastracijom smanjiti broj napuštenih životinja i troškove njihova zbrinjavanja?	**24**
Javite nam se za više informacija	**26**

Uvod

Zakon o zaštiti životinja (NN 102/2017) svojim odredbama daje mogućnost jedinicama lokalne samouprave da se učinkovitije nose s izazovima koje pred njih stavlja briga o napuštenim životinjama i borba s ljudskom neodgovornošću. Uvrštavanjem zakonskih odredaba u svoje opće akte, gradovi i općine mogu uspješno rješavati uzroke postojanja napuštenih životinja i smanjiti financijske izdatke za njihovo zbrinjavanje.

Svrha ove edukativne brošure je ukazati prvenstveno na nekontrolirano razmnožavanje skrbničkih pasa i mačaka kao najveći uzrok problema, što, uz nemikročipiranje pasa, najviše pridonosi populaciji napuštenih životinja. Cilj je ujedno pokazati kako se ti problemi mogu spriječiti i riješiti, u prvome redu kastracijom skrbničkih pasa i mačaka te slobodnoživućih mačaka.

U svojem radu aktivno potičemo lokalne zajednice na djelovanje i nudimo pomoć informiranjem o mjerama kojima mogu utjecati na smanjenje neodgovornog ponašanja građana prema kućnim ljubimcima. Stoga u ovoj brošuri jasno i pregledno navodimo **načine na koje gradovi i općine mogu provedbom Zakona, propisima koje donose u svojoj nadležnosti i edukacijom spriječiti nastanak napuštenih životinja i time uštedjeti na njihovu zbrinjavanju.**

S naglaskom na učinkovite preventivne mjere, vjerujemo da će savjeti koje donosi brošura biti korisni i poticajni za gradove i općine te time pomoći i ljudima i napuštenim životinjama.

Kastracija muških i ženskih pasa i mačaka najbolji je način sprječavanja nastanka neželjenih štenaca i mačića te pomaže životinjama, njihovim skrbnicima i cijeloj zajednici.

Načini smanjenja broja napuštenih pasa i mačaka:

- **propisivanje zakonske mogućnosti „trajne sterilizacije kao obaveznog načina kontrole razmnožavanja" skrbničkih pasa i mačaka općim aktom, uz evidentirane izuzetke**
- **subvencioniranje i poticanje građana na kastraciju pasa i mačaka**
- **organizacija redovite kontrole obaveznog mikročipiranja pasa obilaskom svih kućanstava**
- **edukacija građana.**

Zakonom o zaštiti životinja propisana mogućnost „trajne sterilizacije" (uz evidentirane izuzetke) te financiranje i poticanje kastracija nužni su kako bi se riješio uzrok problema – nekontrolirano razmnožavanje i dotok novih neželjenih pa napuštenih životinja. Inozemna iskustva pokazuju da **bolje alternative nema.**

Što je kastracija?

Kastracija je operativno uklanjanje testisa u muških životinja ili jajnika (najčešće s maternicom) u ženskih životinja. Time prestaje proizvodnja spolnih hormona, pa time i seksualni nagon i „tjeranje".

Veterinari preporučuju kastraciju životinje prije prvoga „tjeranja". Kastracija ne utječe na temperament životinje i nema utjecaja na sposobnost debljanja, koja ovisi isključivo o količini hrane koju životinja pojede.

Napomena radi lakšeg razumijevanja

Zakon o zaštiti životinja koristi izraz „trajna sterilizacija" za zahvate nakon kojih pas ili mačka trajno više neće imati potomstvo. Članak 62. stavak 6. Zakona propisuje: „Jedinice lokalne samouprave mogu propisati trajnu sterilizaciju kao obvezan način kontrole razmnožavanja." U Hrvatskoj je praksa trajne sterilizacije – kastracija, dakle, operativno uklanjanje spolnih organa pasa i mačaka.

Stoga ćemo, radi jednostavnosti i lakšeg razumijevanja, u brošuri svugdje koristiti termin „kastracija", pa i kada govorimo o zakonskom propisivanju „trajne sterilizacije".

Napomena: **Pri donošenju Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca obavezno koristite izraz „trajna sterilizacija", kao što je navedeno u Zakonu o zaštiti životinja!**

Zašto je kastracija važna?

Psi i mačke su visokoreproduktivne vrste čiji se broj može udeseterostručiti u samo nekoliko godina. Psi mogu imati dva poroda godišnje s prosječno šest štenaca, dok mačke mogu imati tri poroda godišnje s prosječno tri do četiri mačića. Nemoguće je sve te životinje brzo, lako i adekvatno udomiti.

U Hrvatskoj nije zabilježena populacija pasa lutalica (pasa koji generacijama žive na ulici) i sve napuštene životinje dolaze ili od napuštenih odraslih jedinki ili od njihovih potomaka kojih se skrbnici nemilosrdno rješavaju. Dakle, sve napuštene životinje u Hrvatskoj jednom su bile nečije, ali su ih njihovi skrbnici zbog neodgovornosti i nemara najprije prepustili nekontroliranom razmnožavanju, a potom napustili njih i/ili njihove potomke.

Nakon što ih skrbnici nekastrirane odbace, napuštene životinje na ulici dalje se razmnožavaju, izložene brojnim opasnostima, a i same, ne svojom krivnjom, mogu izazvati prometne nesreće. One „sretnije", koje ne umru od gladi, žeđi, ranjavanja, zaraznih bolesti ili zlostavljanja, završe u skloništima. Mačke pak najčešće pregazi auto, a mačići podlegnu bolestima. Udruge za zaštitu životinja uspiju nadljudskim naporima i trudom spasiti tek manji dio njih.

U skloništima se najčešće zbrinjavaju vrlo mlade životinje, često i cijela legla. No značajan broj teže udomljivih životinja (crne, invalidne, većih pasmina i sl.) ostaje u skloništu godinama. **Jedinice lokalne samouprave plaćaju goleme troškove zbog ljudske neodgovornosti i nebrige!**

> Samo jedna mačka i njezino potomstvo tijekom **sedam godina** mogu donijeti na svijet **420 000 mačića.**

> Samo jedna kuja i njezino potomstvo tijekom **sedam godina** mogu donijeti na svijet **67 000 štenaca.**

Razlozi za kastraciju

- Kastrirana životinja rjeđe će završiti na ulici, gdje ju čekaju patnja, bolesti i smrt.

- Kastracijom se sprječava rađanje neželjenih štenaca i mačića te velik problem njihova udomljavanja.

- Kastracijom se sprječava psihička patnja životinje, agresivnost prema drugim životinjama i bježanje od kuće zbog nerealiziranog spolnog nagona.

- Kastracijom se sprječavaju tumori na maternici i jajnicima, piometra (gnojna upala maternice), lažna trudnoća, tumori testisa, preveniraju se tumori na mliječnim žlijezdama te se smanjuje rizik od benigne hiperplazije prostate, upale prostate i nastanka perianalnih fistula. Kastrirana životinja živi dulje.

- Kastracija je nužan način pomoći životinjama. Danas se takva operacija obavlja rutinski i životinja ubrzo nakon operacije može sve obavljati samostalno.

- Kastracija je dugoročno trajno rješenje i znatno je jeftinija od plaćanja velikih troškova zbrinjavanja mladunčadi.

Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca – zakonske obaveze skrbnika

S obzirom na to da su kućne životinje izdvojene iz svojega prirodnog staništa, mi ljudi preuzimamo odgovornost za njihovu dobrobit i razmnožavanje. Zakon o zaštiti životinja obavezuje skrbnike kućnih ljubimaca na obaveznu kontrolu njihova razmnožavanja, iako nije precizirao način te kontrole.

To znači da je svaki skrbnik dužan zbrinuti mladunčad svojih kućnih ljubimaca, odnosno osigurati da niti ne dođe do neželjenog potomstva kućnih ljubimaca o kojima skrbi kako bi poštovao zakonske odredbe te izbjegao financijske troškove i sankcije. Kastracija je jedini učinkovit, mjerljiv i dugoročno jeftin način kontrole razmnožavanja pasa i mačaka.

Savjesni skrbnici udomljavanjem umjesto kupnje i kastracijom životinja izravno spašavaju životinje osuđene na lutanje, skloništa i nasilnu smrt te pomažu svojoj lokalnoj zajednici.

Zakon o zaštiti životinja propisuje da „ako vlasnici kućnih ljubimaca ne zbrinjavaju mladunčad kućnih ljubimaca, veterinarski inspektor, po utvrđivanju napuštanja mladunčadi vlastitog kućnog ljubimca, vlasniku može odrediti mjeru trajne sterilizacije kućnog ljubimca, a na trošak vlasnika”.

Komunalni redar može i treba prijaviti veterinarskoj inspekciji takve slučajeve.

U praksi se ova zakonska odredba ne provodi ni često ni dovoljno, zbog čega je nužno da jedinice lokalne samouprave iskoriste zakonsku mogućnost propisivanja kastracije, što su mnoge već i učinile.

Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca – zakonske obaveze JLS-ova

Zakon o zaštiti životinja (članak 62. stavak 6.) omogućava jedinicama lokalne samouprave da **Odlukom o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca propišu obaveznu kastraciju (koristeći izraz „trajna sterilizacija") skrbničkih pasa i mačaka kao obavezan način kontrole razmnožavanja**, uz propisane izuzetke koji se evidentiraju pri nadležnome tijelu JLS-a. Uzgajivači pasa i mačaka, koji su, sukladno odredbama Zakona o zaštiti životinja, registrirani pri nadležnome tijelu (Ministarstvu poljoprivrede), izuzeti su iz te odredbe.

Upis u evidenciju skrbnika nekastriranih pasa i mačaka

Pri propisivanju kastracije, skrbnicima pasa i mačaka ostavlja se mogućnost da se njihov pas ili mačka zbog bolesti, starosti ili nekog drugog razloga izuzme iz te obaveze, što se evidentira pri nadležnome lokalnom tijelu putem internetskog obrasca ili na drugi način.

Primjerice, na internetskim stranicama Grada Zagreba vodi se „Upis u evidenciju vlasnika nesteriliziranih pasa i mačaka":

www.zagreb.hr/upis-u-evidencijuvlasnika-pasa-i-macaka/138637.

Tu građani sami upisuju nekastrirane kućne ljubimce pod svojom skrbi te se obavezuju da će kontrolu njihova razmnožavanja voditi na drugi način. Oni u slučaju napuštanja neželjenih potomaka svojih kućnih ljubimaca snose zakonske sankcije.

Ova odredba Zakona **ne odnosi se na napuštene životinje, čija je kastracija obavezna prema Zakonu o zaštiti životinja,** nego upravo na kućne ljubimce, odnosno skrbničke pse i mačke.

Naime, sukladno izričitoj zakonskoj odredbi, sva skloništa za životinje moraju osigurati kastraciju napuštenih pasa i mačaka. Štenci i mačići udomljavaju se pod uvjetom da se kastracija obavi čim je to moguće napraviti.

Općine i gradovi mogu propisati kastraciju ostalih životinja, dakle onih kojima je skrbnik poznat. Mnoge lokalne zajednice već su iskoristile taj dobar zakonski alat pa je dosad više od 250 gradova i općina, uključujući grad Zagreb, propisalo obaveznu kastraciju, uz evidentirane izuzetke.

Time su pomogle životinjama i svojemu proračunu jer su krenule u rješavanje uzroka problema s obzirom na to da neželjene životinje i nastaju od nekastriranih pasa i mačaka, koji imaju skrbnike.

Jedinice lokalne samouprave mogu donijeti odluku o obaveznoj kastraciji neovisno o koordinacijskoj radnoj skupini ili nekom drugom županijskom tijelu.

Ne čekati povećanje broja napuštenih životinja

Zakon o zaštiti životinja propisuje i da „ako se na području pojedinih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave utvrdi veliki broj napuštenih pasa, način i financiranje kontrole razmnožavanja napuštenih pasa na tom području naredbom može propisati ministar".

Ovaj zakonski alat predviđen je za one dijelove Hrvatske u kojima postoji problem velikoga broja napuštenih pasa i mačaka, kao što je to npr. slučaj u romskim naseljima Međimurske županije i drugdje.

No za JLS-ove je važno ne čekati da se broj napuštenih životinja na njihovu području poveća na više stotina ili čak tisuća, već je bolje za zajednicu i proračun spriječiti nastajanje većega problema propisivanjem obavezne kastracije i (su)financiranjem kastracija.

Kastracija + kontrola mikročipiranja pasa = najbolji rezultati

Osim propisivanja kastracije, uz evidentirane izuzetke, **kontrola obaveznog mikročipiranja pasa, iako se radi o zahtjevnom poslu, provjereno je učinkovita metoda smanjenja broja napuštenih pasa.** Izuzetno je važna jer je ona preduvjet provođenja Zakona o zaštiti životinja i Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca.

Kada se provede kontrola mikročipiranja te kada svi psi budu označeni mikročipom (injektibilnim transponderom) i uvedeni u bazu Ministarstva poljoprivrede, lako će se i jednostavno moći pronaći skrbnik izgubljenoga ili napuštenoga psa. Kontrolom mikročipiranja pasa izravno se olakšava i kontrola njihova razmnožavanja. Naime, vrlo često upravo su nemikročipirani psi ujedno nekastrirani. S obzirom na to da nisu označeni mikročipom, ti psi i njihovo potomstvo zakonska su obaveza lokalnih zajednica.

Zahvaljujući redovitoj kontroli mikročipiranja pasa, posljedično će biti manje napuštanja pasa, a time i manjeg opterećenja gradskog proračuna!

Što JEST kontrola mikročipiranja pasa?

Kontrolu obaveznog mikročipiranja pasa provode komunalni redari obilaskom svih kućanstava kako bi provjerili jesu li svi psi označeni mikročipom. Oni imaju zakonske ovlasti, a mogu zatražiti i nadzor veterinarske inspekcije i intervenciju policije.

Lokalne zajednice mogu u obilasku kućanstava i provedbi kontrole obaveznog mikročipiranja pasa angažirati i druge fizičke i pravne osobe koje nemaju ovlasti, ali mogu pomoći, kao što su studenti, članovi udruga, deratizacijske službe, veterinari i drugi.

Dakle, **obilazak svih kućanstava i pregled svih pasa smatra se izvršenom kontrolom obaveznog mikročipiranja pasa.** Održavanje takve kontrole zakonska je obaveza svih lokalnih zajednica.

Što NIJE kontrola mikročipiranja pasa?

Nabava čitača mikročipa, dobivanje mogućnosti ulaska u bazu mikročipiranih i cijepljenih pasa Lysacan samo su preduvjeti za provedbu kontrole mikročipiranja pasa. Ni povremeni pregled pasa na javnim površinama ne smatra se izvršenom kontrolom mikročipiranja.

Program kastracije slobodnoživućih mačaka kroz projekt „Uhvati-Kastriraj-Vrati”

Jedinice lokalne samouprave dužne su, prema Zakonu o zaštiti životinja, zbrinjavati i napuštene mačke i financirati rad skloništa za životinje, koja moraju osigurati kastraciju pronađenih mačaka. Kako bi se spriječilo njihovo napuštanje, dobro je poticati skrbnike mačaka da ih mikročipiraju, iako to nije zakonska obaveza, već jasna preporuka.

Osim mačaka koje žive s ljudima, postoje i **slobodnoživuće mačke**, koje nemaju skrbnika jer su napuštene ili su potomstvo napuštenih mačaka. **Skrb o njima, a prvenstveno kontrola njihova razmnožavanja, u nadležnosti je lokalnih zajednica.**

Mnoge države svijeta rutinski prakticiraju projekt „Uhvati-Kastriraj-Vrati” kao human način pomoći napuštenim mačkama i kao najučinkovitiju metodu kontrole razmnožavanja slobodnoživućih mačaka.

I hrvatski Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje **propisuje da se nađene slobodnoživuće mačke kastriraju, označavaju rezanjem vrška lijeve uške i evidentiraju** (mjesto i datum nalaska, mjesto i datum puštanja).

U praksi se slobodnoživuće mačke hvataju lovilicama za mačke i odvode na kastraciju ili ih građani sami dovode do veterinara na dogovorenu kastraciju, koju financira lokalna zajednica. Nakon obavljene kastracije i oporavka, tijekom kojeg im se onemogućava kontakt s drugim životinjama, slobodnoživuće mačke vraćaju se u okoliš u kojemu su i uhvaćene. To je iznimno važno jer su mačke teritorijalne životinje i ne mogu se premještati na druge lokacije, već im se, nakon kastracije, treba i može pomoći vraćanjem na njima poznatu lokaciju.

Više od 100 jedinica lokalne samouprave provodi na svojem području projekt „Uhvati-Kastriraj-Vrati” zahvaljujući kojemu se zaustavlja daljnje nekontrolirano razmnožavanje mačaka nekoliko puta godišnje, prijenos mačjih zaraznih bolesti i njihova patnja na ulicama. Osim toga, smanjenjem broja mačaka na ulicama smanjit će se i broj prometnih nesreća i nadoknade šteta.

Osim što gradovi i općine trebaju provoditi programe kastracije slobodnoživućih mačaka, u suradnji s udrugama i građanima trebaju omogućiti organiziranje hranilišta za njih, što je uobičajena praksa i u europskim gradovima.

Označavanje uški slobodnoživućim mačkama

Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje propisuje obavezu označavanja kastriranih slobodnoživućih mačaka rezanjem vrška lijeve uške.

Ne precizira se način rezanja, no veterinari kao najpraktičniji i najmanje invazivan način preporučuju urezivanje trokutića na vanjsku stranu uške.

Označavanje je važno kako bi se lako mogle prepoznati već kastrirane slobodnoživuće mačke i uhvatiti one koje još treba kastrirati.

(Su)financiranje kastracije

Svaka kastrirana životinja smanjuje troškove jedinicama lokalne samouprave! To su prepoznali gradovi i općine koji (su)financiraju kastracije skrbničkih pasa i mačaka. Sufinanciranjem se želi potaknuti stanovništvo na kastraciju svojih pasa i mačaka. Mnogi gradovi i općine odlučuju se i na plaćanje kastracije u potpunosti za određene kategorije stanovništva kao što su npr. umirovljenici ili socijalno ugroženi.

Više je modela (su)financiranja kastracije skrbničkih psa i mačaka, ali cilj je isti. **Znatno je jeftinije platiti kastraciju, nego zbrinjavati neželjene potomke!** Sufinanciranje kastracija nevezano je za njezino propisivanje općim aktom i odluku o tome može donijeti svaki grad i općina. Dakle, gradovi i općine mogu (su)financirati troškove kastracije neovisno o tome je li ona propisana Odlukom o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca.

Financiranje kastracije napuštenih životinja u skloništima zakonska je obaveza lokalnih zajednica i ne ubraja se pod (su)financiranje kastracije skrbničkih pasa i mačaka. Gradovi i općine nude (su)financiranje troškova kastracije pasa i mačaka, koji imaju poznate skrbnike, kako bi spriječili njihovo nekontrolirano razmnožavanje, a onda i troškove njihova zbrinjavanja u skloništa.

(Su)financiranje može biti organizirano u suradnji s veterinarima, udrugama, preko kupona, za određene skupine stanovništva i na druge načine. **Važno je izraditi program i uložiti novac u ovu važnu i učinkovitu preventivnu mjeru.**

Primjeri gradova koji (su)financiraju kastracije

Na primjerima hrvatskih gradova vidljivi su različiti načini (su)financiranja troškova kastracije skrbničkih pasa i mačaka. Pri sufinanciranju, skrbnik psa ili mačke plaća oko pola iznosa kastracije. Prosječne cijene kastracije pritom se kreću u rasponu od 100 do 200 kuna za mužjaka mačke; 150 do 300 kuna za ženku mačke; 200 do 400 kuna za mužjaka psa i 300 do 500 kuna za ženku psa (cijena može biti viša za veće pse s obzirom na njihovu veću težinu).

Znatnije financijsko ulaganje u programe kastracije dugoročno daje i bolje rezultate, što rezultira značajnim smanjenjem broja napuštenih životinja.

SAMOBOR

2021. godine Grad Samobor izdvojio je 100 tisuća kuna za (su)financiranje kastracije i mikročipiranja pasa i mačaka.

Sve nezaposlene osobe, osobe s invaliditetom, umirovljenici i hrvatski branitelji iz Domovinskog rata mogli su besplatno označiti pse mikročipom ili obaviti kastraciju svojih pasa i mačaka. Jedan skrbnik mogao je zatražiti financiranje zahvata za jednu životinju godišnje. Ostali skrbnici kućnih ljubimaca mogli su se prijaviti za sufinanciranje u iznosu od 50 % troška.

KUTINA

Grad Kutina sufinancira troškove kastracije pasa i mačaka, uz napomenu da je to najsigurniji način na koji skrbnici mogu spriječiti neželjeno parenje svojih ljubimaca i tako izbjeći probleme koji nastanu kad se dogodi neplanirano i neželjeno potomstvo kojemu treba naći novi dom.

Grad Kutina je u 2021. godini sufinancirao troškove kastracije pasa i mačaka, čiji skrbnici imaju prebivalište na području Kutine, i to za maksimalno tri psa i tri mačke po skrbniku. Grad je snosio određeni iznos troškova ovisno o spolu i vrsti kućnog ljubimca, a vlasnik je snosio ostatak troška do punog iznosa kastracije.

VRBOVEC

Grad Vrbovec sufinancirao je skrbnicima mačaka troškove kastracije u iznosu od 50 % iznosa troškova. Pravo na financiranje troškova kastracije imali su skrbnici mačaka s prebivalištem na području grada Vrbovca.

Još neki primjeri (su)financiranja kastracije:

ERNESTINOVO – besplatne kastracije pasa

ČEPIN – besplatne kastracije pasa i mačaka

GOSPIĆ – sufinanciranje kastracije pasa i mačaka

KNIN – sufinanciranje kastracije pasa i mačaka

LEPOGLAVA – sufinanciranje 50 % iznosa kastracije mikročipiranih pasa i mačaka (osigurano 55 000 kuna)

OTOČAC – sufinanciranje prvog cijepljenja pasa, mikročipiranja pasa te kastracije pasa i mačaka

POPOVAČA – sufinanciranje kastracije pasa i mačaka

POŽEGA – sufinanciranje kastracije pasa i mačaka te označavanje pasa mikročipom

RAB – sufinanciranje 50 % iznosa kastracije pasa i mačaka

SLUNJ – sufinanciranje kastracije pasa i mačaka

VARAŽDIN – financiranje kastracije mačaka u iznosu do 50 000 kn.

Suradnja s udrugama za zaštitu životinja na financiranju kastracije

Udruge za zaštitu životinja velika su pomoć lokalnim zajednicama u promociji kastracije, edukaciji o važnosti odgovornog postupanja prema kućnim ljubimcima i u zbrinjavanju napuštenih pasa i osobito mačaka za koje niti ne postoje skloništa. **Zato je važno da ih gradovi i općine doživljavaju kao suradnike u rješavanju problema te da redovito komuniciraju s njima kako bi bili upoznati sa situacijom na terenu.** Osim toga, bitno je s udrugama dogovoriti i pokrivanje svih troškova kastracije pasa i mačaka jer radi se o sigurnom sprječavanju veće štete za lokalnu zajednicu. Kastracija ne samo da onemogućava daljnje razmnožavanje životinja već i omogućava njihovo lakše udomljavanje. Pokrivanje troškova može biti dogovoreno i preko veterinara koji obavljaju kastracije za udruge.

Jedinice lokalne samouprave zakonski su obavezne provoditi Zakon o zaštiti životinja, dok udruge to nisu. Unatoč tome, udruge za zaštitu životinja odrađuju velik posao i svojim djelovanjem često spašavaju i životinje i lokalne zajednice u kojima postoji velik broj napuštenih životinja. Npr. čakovečka udruga koja vodi Skloništе za životinje Prijatelji preuzela je na sebe najveći dio jako zahtjevne organizacije projekta kastracije nekoliko tisuća pasa iz romskih naselja Međimurske županije i zbrinula velik dio njih u skloništu i u domovima udomitelja. To je učinila uz pomoć Ministarstva poljoprivrede i županije, stručnih službi, veterinarskih organizacija te financijsku i logističku pomoć jedinica lokalne samouprave.

Vrlo dobar primjer važnosti angažmana udruga su i besplatne kastracije na područjima pogođenima potresom, gdje je u šest mjeseci kastrirano gotovo 2000 pasa i mačaka iz donacija koje su prikupile udruge za zaštitu životinja, koje su i organizirale kastracije. Zanimanje lokalnog stanovništva za kastracije i dalje je veliko, ali nedostaju financijska sredstva jedinica lokalne samouprave kako sav financijski i organizacijski teret ne bi snosile samo udruge za zaštitu životinja. **To pokazuje da je na području cijele Hrvatske itekako važno uložiti sredstva u financiranje kastracija i da je to vrlo učinkovita preventivna mjera.**

Udruga Prijatelji životinja od 2011. godine organizira, u suradnji sa zainteresiranim veterinarima u Zagrebu i još nekoliko hrvatskih gradova te Skloništem za nezbrinute životinje grada Zagreba u Dumovcu, projekt kastracije pasa i mačaka besplatno, odnosno po povoljnijim cijenama. Upiti i prijave za kastraciju vrše se preko prijavnice na **www.prijatelji-zivotinja.hr**. Udruga također posuđuje građanima opremu za hvatanje i prijevoz mačaka kako bi im olakšala njihovo odvoženje na kastraciju.

Osim toga, **Prijatelji životinja koordiniraju rad Mreže za zaštitu životinja, koja objedinjuje više od 50 udruga za zaštitu životinja iz cijele Hrvatske.** Udruge obavljaju velik i požrtvovan posao skrbi za napuštene životinje, koje prije udomljavanja kastriraju.

Osim toga, aktivno promoviraju kastraciju kako bi se smanjio broj neželjenih i napuštenih životinja, koje ljudi truju, utapaju, dave te zlostavljaju i ubijaju na druge stravične načine. Stoga je važna suradnja lokalnih zajednica s udrugama za zaštitu životinja i financiranje troškova kastracije životinja o kojima udruge skrbe.

Samo od 1. siječnja do 30. studenoga 2021. preko prijavnice za kastraciju po povoljnijim cijenama na *web*-stranici Prijatelja životinja kastrirano je više od 500 životinja!

Edukacija o važnosti kastracije

Članak 69. Zakona o zaštiti životinja obavezuje jedinice lokalne samouprave na razvijanje svijesti javnosti, osobito mladih, o zaštiti životinja. **Psi i mačke nisu krivi što su napušteni, nego neodgovorni građani koji ih napuštaju! Stoga edukacija, iako najdugotrajnija, daje učinkovite rezultate!**

U cilju edukcije o važnosti kastracije jedinice lokalne samouprave mogu:

- redovito tiskati i distribuirati po svim kućanstvima letke o zakonskim obavezama skrbnika pasa i dobrobitima kastracije, kao i postavljati *jumbo* i druge plakate s upozorenjima i informacijama o nužnosti kastracije pasa i mačaka

- informirati u lokalnim medijima o obavezi mikročipiranja (označavanja injektibilnim transponderom) pasa i o obavezi kontrole razmnožavanja kućnih ljubimaca (oglasi, sponzorirane emisije i sl.)

- poticati prisutnost lokalnog ili županijskog skloništa te pasa smještenih u skloništu na edukativnim javnim događanjima (uključujući ona koja organiziraju udruge za zaštitu životinja), obilježavanjima datuma važnih lokalnoj zajednici, na priredbama i sl. kako bi se povećala njihova vidljivost i osvijestila javnost o postojanju problema napuštenih pasa; naglasak treba biti na kontroli razmnožavanja pasa i mačaka kastracijom kao najučinkovitijoj prevenciji.

Psi i mačke traže odgovornost svih nas

DOBRI UVJETI SU:

Označavanje mikročipom – za sve pse obavezno, a za mačke preporučljivo.

Kastracija muških i ženskih pasa i mačaka – sprječava neželjeno potomstvo, važna za psihičko i fizičko zdravlje životinja.

Psi ne smiju biti na lancu, već pod nadzorom i u društvu čovjeka, a u šetnji na povodcu.

Redovito cijepljenje i, prema potrebi, **liječenje**.

Skrb tijekom svih godina njihovih života, a nikako zapuštanje ili napuštanje.

Čišćenje izmeta i drugi načini brige o održavanju javnog reda i mira.

RAZMISLITE PRIJE UDOMLJAVANJA:

+ imate li dobre uvjete držanja psa ili mačke
+ tko će šetati psa
+ imate li novaca za veterinarske troškove i hranu sljedećih 15 do 20 godina
+ koje su cijene mikročipiranja, cijepljenja i kastracije, koja se obavlja prije prvog tjeranja
+ što će biti sa psom ili mačkom kada idete na godišnji odmor ili u slučaju selidbe.

Udomljavanjem psa ili mačke umjesto kupnje **činite dobro djelo** i pomažete lokalnoj zajednici. Životinje iz skloništa su zdrave, mikročipirane, cijepljenje i kastrirane.

Zakon o zaštiti životinja za napuštanje, zanemarivanje ili izostanak kontrole razmnožavanja popisuje novčanu **kaznu do 30 tisuća kuna**, dok je izbjegavanje mikročipiranja psa kažnjivo **sa šest tisuća kuna**. Komunalni redar u svakom trenutku može napraviti provjeru.

Promovirajmo zajedno odgovorno skrbništvo i udomljavanje!

Prijavite svako zanemarivanje životinja kako bismo Hrvatsku učinili mjestom bez pasa na lancu te bez napuštenih i zlostavljanih životinja!

Više informacija nalazi se na **www.prijatelji-zivotinja.hr**, a podršku zaštiti životinja možete dati na **www.zabranimolanac.net**.

PRIJATELJI ŽIVOTINJA

MREŽA ZA ZAŠTITU ŽIVOTINJA

UDRUGA BRADOVA

ZAKONSKE OBAVEZ
SKRBNIKA PASA

NENAPUŠTANJE: Zakonom o zaštiti životinja zabranjeno ž
životinje. Propisana je kazna do 30 000 kn.

OBAVEZNO MIKROČIPIRANJE: Mikročipiranje pasa
u Republici Hrvatskoj. Kazna za nepoštovanje ove obav
6000 kn.

KONTROLA RAZMNOŽAVANJA: Zakonska obaveza
osigurati kontrolu razmnožavanja životinje. Ako skrbnik n
neželjenu mladunčad, snosi troškove zbrinjavanja. Kao
razmnožavanja radi se kastracija ženki i mužjaka, rutins
zahvat koji sprječava neželjeno potomstvo. Kazna za nep
obaveze iznosi do 30 000 kn.

NE NAPUŠTAJ
UDOMI
NE KUPUJ

Kako kastracijom smanjiti broj napuštenih životinja i troškove njihova zbrinjavanja?

Zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja komunalna je djelatnost, u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Zakonodavac je lokalnim zajednicama kroz Zakon o zaštiti životinja omogućio odličan alat, a to je propisivanje obavezne kastracije, uz evidentirane izuzetke.

Osim toga, gradovi i općine mogu (su) financirati kastraciju skrbničkih pasa i mačaka. Iskoristite ove alate kako biste riješili uzroke problema – neodgovornost i nastanak neželjenih životinja, za što izdvajate značajna financijska sredstva.

- [ ] Ako još niste, **donesite Odluku o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca**, usklađenu sa Zakonom o zaštiti životinja, i propišite obaveznu kastraciju (koristeći izraz „trajna sterilizacija") pasa i mačaka na svojemu području, uz propisane izuzetke koji se evidentiraju.

- [ ] **(Su)financirajte kastraciju** skrbničkih pasa i mačaka.

- [ ] **Organizirajte kastraciju** slobodnoživućih mačaka i hranilišta za mačke.

- [ ] **Pristupite bazi Lysacan** – Upisniku kućnih ljubimaca koje vodi Ministarstvo poljoprivrede, **nabavite dovoljan broj čitača mikročipova i organizirajte redovitu i kontinuiranu provedbu kontrole mikročipiranja pasa** obilaskom svih kućanstava.

- [ ] **Aktivno oglašavajte i udomljavajte** kastrirane pse sa svojega područja, koji se nalaze u skloništu. **Potičite udomljavanje umjesto kupnje životinja.** Svaki udomljeni pas je trošak manje za jedinicu lokalne samouprave. Svaki kupljeni pas je šansa manje za izlazak psa iz skloništa.

- [ ] Provjerite **jesu li svi uzgajivači kućnih ljubimaca na vašem području registrirani** i rade li u skladu sa svim zakonskim propisima.

- [ ] Zahtijevajte od skloništa **redovite evidencije o zbrinutim psima** te provjeravajte jesu li svi psi i svi podaci o njima upisani u Jedinstveni informacijski centar (mikročip, kastracija).

- [ ] **Educirajte stanovništvo** redovitom (godišnjom) podjelom letaka o zakonskim obavezama skrbnika pasa i dobrobitima kastracije (letke možete poslati i s uplatnicom računa za komunalnu naknadu).

- [ ] **Ostvarite stalnu suradnju s udrugama za zaštitu životinja i lokalnim medijima** oko oglašavanja napuštenih kastriranih životinja, za čiji smještaj u skloništu plaćate. S udrugama dogovarajte organiziranje hranilišta za slobodnoživuće mačke i njihovu kastraciju.

- [ ] **Iznesite na sastancima Koordinacijske radne skupine za zaštitu životinja probleme s napuštenim životinjama;** dogovorite (su)financiranje kastracija na županijskoj razini.

- [ ] **Isplanirajte konkretna financijska sredstva za kastracije pasa i mačaka.** Neka vam cilj bude jasan – povećati broj kastriranih životinja i uložiti u preventivne mjere kako bi se uštedjelo.

Javite nam se za više informacija

Pripremili smo za vas letke o zakonskim obavezama skrbnika pasa i dobrobitima kastracije, koje rado ustupamo jedinicama lokalne samouprave. Mnogi su ih već dosad iskoristili tako što su ih distribuirali uz uplatnice računa za komunalnu naknadu.

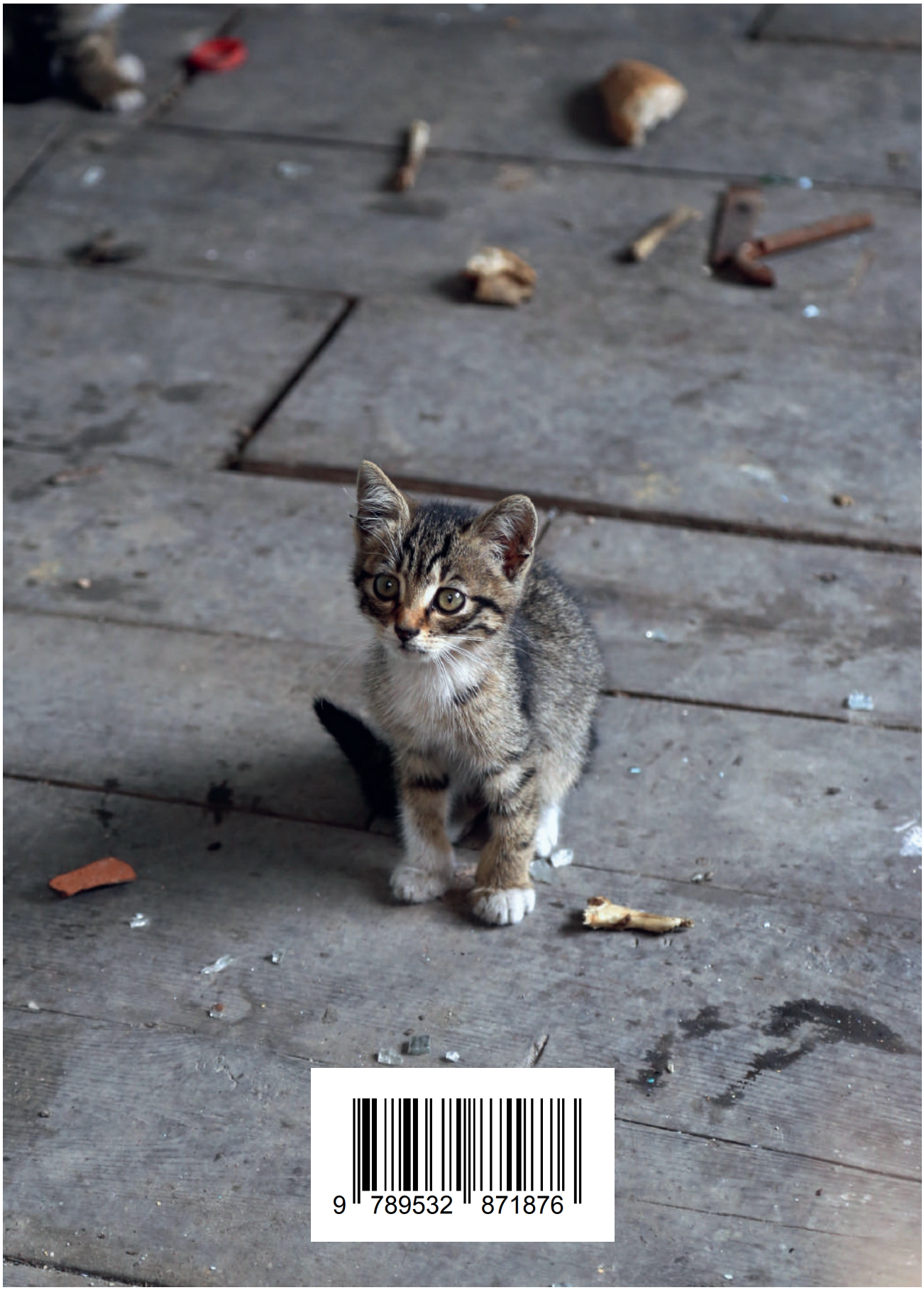
Nudimo i mogućnost dogovora za kratke prezentacije i dolazak na gostovanja na sastanke koordinacijskih radnih skupina i kolegija gradonačelnika i načelnika. Na raspolaganju smo za dolaske na sastanke, kao i za sastanke preko videokonferencijske veze i telefona.

Na stranici www.prijatelji-zivotinja/zakon2017 možete pronaći:

- besplatne pripreme letaka, *jumbo* plakata i ostalih materijala
- brošuru namijenjenu lokalnim zajednicama o provedbi Zakona o zaštiti životinja
- prezentaciju za lokalne zajednice o provedbi zakonskih odredbi
- primjer Programa kontrole napuštenih pasa
- primjer Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca
- savjete za uštedu financijskih sredstava za zbrinjavanje napuštenih životinja
- pravna mišljenja o propisivanju obavezne kastracije
- prezentaciju Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje i savjete vezane za registraciju skloništa
- pozitivne primjere gradova i općina koji su smanjili broj napuštenih životinja slijedeći naše savjete i pridržavajući se Zakona o zaštiti životinja.

Odgovore na pitanja i materijale šaljemo i e-poštom. Slobodno nam se obratite na: **pz@prijatelji-zivotinja.hr.**

9 789532 871876